

STVV Initiatiefvoorstel 'Geef woningzoekenden een stem'

Beleidsveld	Wonen en Participatie
Opsteller	J.A.W. van der Wilt
Kenmerk	30211295
Vergaderdatum Raad	12 juni 2025
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

J.A.W. van der Wilt stelt de raad voor te besluiten:

1. In te stemmen het initiatiefvoorstel 'Geef woningzoekenden een stem' en daarmee de urgentie te onderschrijven om woningzoekenden een structurele plek en stem te geven in de participatie in het ruimtelijk domein en woonbeleid.
2. Het college de opdracht te geven de volgende aanbevelingen op te volgen:
 - a. Het oprichten en faciliteren van een Utrechtse Woontafel, die de belangen van de woningzoekenden vertegenwoordigt in gebiedsontwikkelingsprocessen;
 - b. Het beter benutten van bestaand onderzoek naar de wensen van woningzoekenden bij gebiedsontwikkelingen;
 - ~~b-c.~~ Het actief betrekken van woningzoekenden bij de totstandkoming van gebiedsontwikkeling en hiertoe afspraken te maken met ontwikkelaars;
 - d. Verantwoording over de manier waarop woningzoekenden zijn betrokken te laten terugkomen in alle Nota's van Uitgangspunten;
 - ~~e-e.~~ Het ontwikkelen van een passende vorm van beloning ('positieve prikkel') voor woningzoekenden bij actieve participatie;
 - ~~d.~~ Ten bate van de positie van participerende woningzoekenden te experimenteren met voorrang en andere vormen van beloning bij actieve participatie;
 - ~~e-f.~~ Toekomstige bewoners bij de laatste fase van woningbouw te betrekken zodat gewerkt wordt aan gemeenschapsvorming;
 - ~~f-g.~~ Een leer- en evaluatiecyclus in te richten waarin deze werkwijze wordt geëvalueerd.
3. Ten behoeve van beslispunt 2c en 2d het college de volgende beleidsaanpassingen te doen om de positie van woningzoekenden in de participatie te verankeren, zijnde:
 - a. Het toevoegen van de doelgroep woningzoekenden als te betrekken doelgroep in de participatie in ieder 'Samenwerkingsplan' dat wordt opgesteld tussen ontwikkelaar en gemeente bij de start van de gebiedsontwikkeling.
 - b. Het verantwoorden hoe de doelgroep woningzoekenden is betrokken te laten terugkomen in het 'Samenwerkingsverslag' in iedere Nota's van Uitgangspunten (conform UPG).
 - c. De doelgroep woningzoekenden op te nemen als specifieke doelgroep in de verdere uitvoering van de Nota Samen Stad Maken, mede in lijn met Amendement 62 'Inclusie en Diversiteit: Welke stemmen verdienen extra aandacht?'
4. ~~Ten behoeve van beslispunt 2e ten minste twee pilots uit te voeren bij Utrechtse woningbouwprojecten, in samenwerking met corporaties, waarbij actieve participatie van woningzoekenden wordt beloond. Indien nodig wordt hiervoor de ruimte benut die artikel 25 van de Huisvestingsverordening biedt.~~ Het college de opdracht te geven om een projectleider/kwartiermaker aan te stellen die:
 - a. De Utrechtse Woontafel vormgeeft (faciliteren opstart, meedenken over borging en diversiteit deelnemende organisaties);
 - b. Zich inzet voor de borging van de voorgestelde participatiemethoden in de organisatie (aanbeveling 3,4 en 5 van dit initiatiefvoorstel)

4.c. Aan de hand van de, in dit initiatiefvoorstel reeds genoemde, mogelijkheden een voorstel doet tot ~~Een voorstel ontwikkelt voor~~ een passende en haalbare vorm van beloning ('positieve prikkel') voor woningzoekenden die actief participeren.

5. Het college de gemeenteraad jaarlijks te laten informeren over de uitvoering van dit initiatiefvoorstel.

Het lid van de gemeenteraad van Utrecht,
J.A.W. van der Wilt, D66 Utrecht

Samenvatting

De woningopgave in Utrecht is groot. Er wordt dan ook volop gebouwd om al die mensen die een fijne plek zoeken in onze stad een dak boven het hoofd te bieden. Bij nieuwe woningbouwprojecten valt op dat de stem van de woningzoekenden vaak niet gehoord wordt, terwijl zij juist degene zijn die gebaat zijn bij de bouw van nieuwe woningen. Het huidige beleid biedt onvoldoende ruimte voor deze groep om hun stem te laten horen. Dit, terwijl bewoners of tegenstanders van bouwplannen zich vaak wél laten horen. Het gevolg is dat de behoeften en wensen van woningzoekenden onvoldoende worden meegenomen in de plannen. Het doel van dit initiatiefvoorstel is dan ook om woningzoekenden beter te vertegenwoordigen in de besluitvorming rondom woningbouwprojecten. Hiertoe worden zeven aanbevelingen gedaan, in verschillende fasen van de gebiedsontwikkeling.

Context

Aanleiding

Begin 2023 constateerde D66, met steun van meerdere partijen in de raad, dat er iets misging in de participatie bij woningbouwprojecten in Utrecht. De belangen van de woningzoekenden kwamen hier amper in terug, terwijl omwonenden vaak wel een grote stem hebben binnen het participatieproces. Om als raad en college een betere belangenafweging te kunnen maken pleitte D66 ervoor om met een zogenoemde 'Woonraad' de belangen van de woningzoekenden een vaste plek te geven in het beleid. In de periode daarna gingen verschillende andere steden aan de slag met het oprichten van een Woonraad en werkten Utrechtse corporaties in samenwerking met de Woonbond aan het platform 'Woonzoekers'. Het nieuwe kabinet deed in haar regeerakkoord een oproep naar gemeenten om proactief aan de slag te gaan met een (vorm van) Woonraad. In Utrecht was deze er ondertussen nog niet, terwijl de maatschappelijke urgentie (vanwege een oplopende woningcrisis) alleen maar groter werd. Dit initiatiefvoorstel beoogt daarom een antwoord te geven op deze maatschappelijke urgentie.

Juridische context

De gemeente(raad) is verantwoordelijk voor het stellen van kaders voor toekomstige woningbouwprojecten middels het vaststellen van de Nota van Uitgangspunten (voorheen Stedenbouwkundig Plan van Eisen). Ook is zij verantwoordelijk voor de manier waarop participatie wordt ingericht in deze ruimtelijke processen vanuit de aanpak Samen Stad Maken en de participatieverordening. Deze drie kaderstellende documenten bieden de juridische basis waar dit initiatiefvoorstel richting aan probeert te geven t.b.v. de positie van woningzoekenden. Er is bewust gekozen in dit voorstel geen zaken op te leggen of voor te stellen waar de gemeente geen (directe) invloed of bevoegdheid toe heeft.

Beoogd effect

Door in te stemmen met dit voorstel wordt de stem van de woningzoekende expliciet vastgelegd in de verschillende fasen van gebiedsontwikkelingen en woningbouwprojecten. Door woningzoekenden vroegtijdig en structureel te betrekken kan zowel de raad als het college een betere belangenafweging maken in de besluitvorming. Dit leidt niet alleen tot plannen die beter aansluiten bij de behoeften van zowel huidige als toekomstige bewoners, maar het kan ook leiden tot een breder draagvlak voor de projecten in een snelgroeiende stad. Ook sluit het aan bij de ambities vanuit de recent aangenomen beleidsnota 'Samen Stad Maken: Geen Utrecht Zonder U'.

Eerdere besluitvorming waar dit voorstel op aansluit:

- Het recent vastgestelde [Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling \(UPG\)](#)
- Het nieuwe participatiebeleid '[Samen Stad maken: geen Utrecht zonder U](#)'
- De recent aangenomen '[Verordening Samenwerking, participatie en inspraak](#)'
- [De Utrechtse Huisvestingsverordening](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	In te stemmen het initiatiefvoorstel 'Geef woningzoekenden een stem' en daarmee de urgentie te onderschrijven om woningzoekenden een structurele plek en stem te geven in de participatie in het ruimtelijk domein en woonbeleid.
Argumenten	
1.1	<u>De stem van woningzoekenden is nu nog ondervertegenwoordigd in de participatie richting nieuwe woningbouwprojecten.</u>
	Woningzoekenden zijn vaak niet georganiseerd. Daarnaast mist er nu beleid om deze groep actief in de participatie te betrekken. Dit terwijl buurt- en wijkbewoners vaak wel georganiseerd zijn en hun belangen binnen participatietrajecten naar voren brengen.
1.2	<u>Dit voorstel zorgt ervoor dat de stem van de woningzoekenden beter vertegenwoordigd wordt in participatieprocessen.</u>
	Door in te stemmen met dit initiatiefvoorstel wordt dit verankerd in verschillende fases van het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkelingen, voortvloeiend uit de ambities van Samen Stad Maken: geen Utrecht zonder U.
1.3	<u>De gemeente heeft hier in het kader van de aanpak Samen Stad Maken een verantwoordelijkheid en mogelijkheid toe.</u>
	Dit beleid heeft als doel dat college en raad een bredere belangenafweging in besluitvorming kan en moet maken. Bovendien wordt er, conform A62: <i>inclusie en diversiteit, welke stemmen verdienen extra aandacht</i> , extra moeite gedaan om de ongehoorde stemmen (en 'toekomstige bewoners') te betrekken om die bredere belangenafweging te kunnen maken. Dit voorstel beoogt de stem van de woningzoekende als ongehoorde stem beter naar voren te brengen bij participatieprocessen voor woningbouwprojecten.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	<u>Er moet voor gewaakt worden dat de focus niet doorslaat naar een focus op alleen woningzoekenden, maar dat er wordt gestreefd naar een evenwichtige inspraak van zowel woningzoekenden als bestaande bewoners.</u>
	Het is belangrijk dat niet alleen het belang van de woningzoekende, maar ook van de bestaande bewoners wordt gezien. Dit voorstel beoogt daarom niet alleen de stem van de woningzoekende te laten horen, maar streeft naar een betere balans in de mate van inspraak van beiden.
Besispunt	

2	<u>Het college de opdracht te geven de volgende aanbevelingen op te volgen:</u> a. <u>Het oprichten en faciliteren van een Utrechtse Woontafel, die de belangen van de woningzoekenden vertegenwoordigt in gebiedsontwikkelingsprocessen;</u> b. <u>Het beter benutten van bestaand onderzoek naar de wensen van woningzoekenden bij gebiedsontwikkelingen;</u> c. <u>Het actief betrekken van woningzoekenden bij de totstandkoming van gebiedsontwikkeling en hiertoe afspraken te maken met ontwikkelaars;</u> d. <u>Verantwoording over de manier waarop woningzoekenden zijn betrokken te laten terugkomen in alle Nota's van Uitgangspunten;</u> e. <u>Het ontwikkelen van een passende vorm van beloning ('positieve prikkel') voor woningzoekenden bij actieve participatie;</u> f. <u>Toekomstige bewoners bij de laatste fase van woningbouw te betrekken zodat gewerkt wordt aan gemeenschapsvorming;</u> g. <u>Een leer- en evaluatiecyclus in te richten waarin deze werkwijze wordt geëvalueerd.</u> Het college de opdracht te geven de volgende aanbevelingen op te volgen: a. Het oprichten en faciliteren van een Utrechtse Woontafel; b. Periodiek onderzoek uit te voeren naar de woonwensen van woningzoekenden; c. Woningzoekenden actief te betrekken bij de totstandkoming van gebiedsontwikkeling en afspraken te maken met ontwikkelaars; d. Verantwoording over de manier waarop woningzoekenden zijn betrokken te laten terugkomen in alle Nota's van Uitgangspunten; e. Ten bate van de positie van participerende woningzoekenden te experimenteren met voorrang/vormen van beloning participatie; f. Toekomstige bewoners bij de laatste fase van woningbouw te betrekken zodat gewerkt wordt aan gemeenschapsvorming; g. Een leer- en evaluatiecyclus in te richten waarin deze werkwijze wordt geëvalueerd.
Argumenten	
2.1	<u>De gemeente heeft veel mogelijkheden om woningzoekenden een structurele stem en plek in participatie te geven, maar benut deze nog onvoldoende.</u> Dit voorstel doet hiertoe zeven concrete aanbevelingen. Hierbij is gekeken naar de verschillende fasen van gebiedsontwikkeling, van initiatieffase tot realisatie. In al deze fasen is het betrekken van de woningzoekende tot nu toe nog niet verplicht of verankerd.
2.2	<u>Door de stem van woningzoekenden op meerdere momenten te verankeren wordt voorkomen dat er sprake is van een eenmalige, symbolische, oplossing</u> Woningzoekenden geven aan dat zij het als risico zien als er wordt ingezet op één oplossing of een eenmalige 'Woonraad' met een vaste samenstelling. Zij zien liever dat alle woningzoekenden duurzaam worden betrokken bij beleid.
2.3	<u>Dit voorstel richt zich op de mogelijkheden die de gemeente zelf heeft, zonder verplichtingen richting ontwikkelaars en corporaties.</u>

	De aanbevelingen in dit voorstel focussen op wat de gemeente zelf kan doen om de stem van de woningzoekenden beter te verankeren. Er worden geen dwingende verplichtingen opgelegd aan ontwikkelaars of corporaties. Dit initiatiefvoorstel stelt wel voor om afspraken te maken met corporaties en ontwikkelaars waar de gemeente hier (nog) direct invloed op heeft. Daarom is het voorstel om in het z.g.n. 'samenwerkingsplan' tussen gemeente en ontwikkelaar afspraken te maken hoe woningzoekenden worden betrokken bij gebiedsontwikkelingen.
Kantttekeningen/ Risico's	
2.1	<u>Zonder duidelijke afspraken over de uitvoering bestaat het risico dat de aanbevelingen vrijblijvend blijven.</u>
	Hoewel dit voorstel concrete aanbevelingen doet, vereist de implementatie ervan aandacht en borging in beleid en werkwijze. Zonder heldere afspraken over verantwoordelijkheden en monitoring bestaat het risico dat de aanbevelingen slechts gedeeltelijk of beperkt worden opgevolgd. Het is daarom belangrijk dat de gemeente niet alleen de aanbevelingen vaststelt, maar zorgt voor een plan van aanpak en de raad informeert over de voortgang hiervan.
2.2	<u>Er bestaat een risico dat de betrokkenheid van woningzoekenden beperkt blijft als ontwikkelaars en corporaties hier onvoldoende invulling aan geven.</u>
	Hoewel de gemeente via afspraken zaken kan vastleggen, blijft de uitvoering hiervan mede afhankelijk van ontwikkelaars en corporaties. Wanneer zij afspraken slechts minimaal naleven, bestaat het risico dat woningzoekenden in de praktijk alsnog onvoldoende worden meegenomen in de plan- en besluitvorming. Het is daarom belangrijk dat het samenwerkingsverslag een verantwoording bevat hoe woningzoekenden zijn betrokken. De gemeente doet er daarnaast goed aan om ontwikkelaars en corporaties actief te ondersteunen in het bereiken en betrekken van woningzoekenden.
Beslispunt	
3	Ten behoeve van beslispunt 2c en 2d het college de volgende beleidsaanpassingen te doen om de positie van woningzoekenden in de participatie te verankeren, zijnde: a. Het toevoegen van de doelgroep woningzoekenden als te betrekken doelgroep in de participatie in ieder 'Samenwerkingsplan' dat wordt opgesteld tussen ontwikkelaar en gemeente bij de start van de gebiedsontwikkeling. b. Het verantwoorden hoe de doelgroep woningzoekenden is betrokken te laten terugkomen in het 'Samenwerkingsverslag' in iedere Nota's van Uitgangspunten (conform UPG). c. De doelgroep woningzoekenden op te nemen als specifieke doelgroep in de verdere uitvoering van de Nota Samen Stad Maken, mede in lijn met Amendement62 <u>'Inclusie en Diversiteit: Welke stemmen verdienen extra aandacht?'</u>
Argumenten	
3.1	<u>Het Samenwerkingsplan tussen ontwikkelaar en gemeente is de juiste plek om de stem van woningzoekenden structureel te verankeren</u>

	Het samenwerkingsplan vormt de basis voor afspraken tussen de gemeente en ontwikkelaars over de invulling van participatie bij gebiedsontwikkelingen. Door woningzoekenden hier expliciet als te betrekken doelgroep op te nemen, wordt hun stem niet alleen erkend maar ook geborgd binnen een formeel en verplichtend kader. Dit zorgt ervoor dat hun belangen standaard worden meegenomen in het participatieproces bij woningbouw.
3.2	<u>Het toevoegen van de doelgroep woningzoekenden aan de beleidsuitvoering van 'Samen Stad Maken, geen Utrecht zonder U' verscherpt de ambities van de gemeente op inclusie van alle doelgroepen</u>
	Het toevoegen van de doelgroep woningzoekenden aan de uitvoering van de nota 'Samen stad maken, geen Utrecht zonder U' is een verdere aanscherping van deze nota en een invulling van amendement A24/62 <i>'Inclusie en diversiteit: welke stemmen verdienen extra aandacht</i> . Hiermee wordt de stem van de woningzoekende expliciet meegenomen in de belangenafweging.
3.3	<u>Dit besluit geeft verdere richting aan de uitvoering van de participatie verordening en de dagelijkse uitvoering hiervan binnen het UPG en andere gebiedsontwikkeling.</u>
	Door woningzoekenden expliciet te betrekken in participatieprocessen wordt de participatieverordening concreter toegepast binnen ruimtelijke ontwikkelingen. Dit besluit sluit aan bij de bestaande structuren van het UPG en helpt bij verdere invulling van participatie in gebiedsontwikkelingen.
3.4	<u>Door de koppeling te maken met de uitvoering van samen stad maken borgen we dat dit initiatiefvoorstel daadwerkelijk bijdraagt aan betere besluitvorming door een gebalanceerde belangenafweging</u>
	Door woningzoekenden structureel een plek te geven in participatieprocessen binnen ruimtelijke ontwikkelingen, draagt dit initiatiefvoorstel bij aan een evenwichtigere belangenafweging. Het zorgt er niet alleen voor dat de stem van de huidige bewoners wordt gehoord, maar ook die van woningzoekenden, waardoor besluiten beter onderbouwd en inclusiever worden.
Kanttekeningen/ Risico's	
3.1	<u>Zonder duidelijke afspraken over de uitvoering bestaat het risico dat de aanbevelingen vrijblijvend blijven.</u>
	Het is daarom belangrijk dat de gemeente niet alleen de aanbevelingen vaststelt, maar zorgt voor een plan van aanpak en de raad informeert over de voortgang hiervan.

Beslispunt	
4	<u>Het college de opdracht te geven om een projectleider/kwartiermaker aan te stellen die:</u> <u>a. De Utrechtse Woontafel vormgeeft (faciliteren opstart, meedenken over borging en diversiteit deelnemende organisaties)</u> <u>b. Zich inzet voor de borging van de voorgestelde participatiewerkwijze in de organisatie (aanbeveling 3,4 en 5 van dit initiatiefvoorstel)</u> <u>c. Aan de hand van de, in dit initiatiefvoorstel reeds genoemde, mogelijkheden een voorstel doet tot een passende en haalbare vorm van beloning ('positieve prikkel') voor woningzoekenden die actief participeren.</u>

Argumenten	
4.1	<u>Woningzoekenden zijn eerder bereid om actief deel te nemen aan participatieprocessen wanneer dit hun kansen op een woning vergroot. Een kwartiermaker zorgt voor een gerichte, professionele aanpak van een nieuwe werkwijze.</u>
	<u>De Utrechtse Woontafel is een nieuwe vorm van participatie bij gebiedsontwikkelingen. Om dit goed van de grond te krijgen is het van belang dat één persoon hier verantwoordelijk voor is, en het proces zorgvuldig inricht. Hetzelfde geldt voor het implementeren van de participatiewerkwijze (zie aanbeveling 3,4 en 5) in de organisatie. Onderdeel van de opdracht van deze kwartiermaker is om te streven naar een diverse, zoveel mogelijk representatieve, samenstelling van de Woontafel. Dit initiatiefvoorstel stelt niet voor om te streven naar een volledig representatieve samenstelling (zoals in het Burgerberaad), mede gezien de haalbaarheid en betaalbaarheid (zie ook paragraaf 'financiën')</u>
-	-
4.2	<u>Het inzetten van voorrang als stimulans voor participatie wordt in andere gemeenten, zoals Eindhoven, al met succes toegepast.</u>
	<u>In gemeenten zoals Eindhoven wordt woningzoekenden in ruil voor actieve deelname aan participatieprocessen een vorm van voorrang geboden. Dit blijkt een effectieve manier om woningzoekenden in een vroeg stadium te betrekken bij woningbouwprojecten en hun belangen beter te laten meewegen in de besluitvorming.</u>
4.3	<u>Woningzoekenden zijn eerder geneigd mee te participeren wanneer er sprake is van een 'positieve prikkel' om mee te praten blijkt uit de participatie en ervaringen van o.a. de Woonbond. De kwartiermaker kan aan de hand van de mogelijkheden die al benoemd zijn in dit voorstel, voorstellen doen voor de implementatie.</u>
	<u>Wanneer woningzoekenden tijd en energie investeren in participatie, verdient dat erkenning. Een passende beloning of 'positieve prikkel' draagt bij aan rechtvaardigheid en stimuleert betrokkenheid. De kwartiermaker kan inventariseren welke beloningsvormen voor woningzoekenden haalbaar zijn en aansluiten bij hun behoeften en motivatie, en hier samen met betrokkenen zoals corporaties en ontwikkelaars een voorstel voor doen aan de hand van de reeds genoemde suggesties in dit initiatiefvoorstel.</u>
Kanttelingen/ Risiko's	
4.1	<u>Het werken met beloningsvormen voor woningzoekenden vraagt om een zorgvuldige afweging om rechtvaardigheid en draagvlak te behouden. Werken met voorrang of beloning voor participerende woningzoekenden vraagt om een zorgvuldige afweging om rechtvaardigheid en effectiviteit te waarborgen.</u>
	<u>Het belonen van woningzoekenden voor actieve participatie roept terecht vragen op over eerlijkheid en de verhouding tot andere woningzoekenden. Een meerderheid van de Utrechtse raad heeft daarom, ondanks de genoemde argumenten in dit initiatiefvoorstel, aangegeven om vormen van beloning op basis van voorrang niet als optie op te nemen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat betrokkenheid wordt erkend en gestimuleerd. Daarom is ervoor gekozen om de andere opties in dit</u>

	<u>voorstel te laten meenemen door de kwartiermaker, die samen met betrokken partijen kan verkennen wat wenselijk en haalbaar is. Zo wordt recht gedaan aan het principe van waardering zonder ongelijkheid of schijn van willekeur te creëren.</u> Het introduceren van voorrang of andere vormen van beloning voor woningzoekenden die actief participeren kan leiden tot discussie over de eerlijkheid ten opzichte van andere woningzoekenden en wachtlijsten. Tegelijkertijd is het belangrijk om woningzoekenden al in een vroege fase te betrekken, juist omdat dit kan bijdragen aan de realisatie van meer woningen, ook voor andere woningzoekenden. Daarom wordt voorgesteld om in samenwerking met corporaties twee pilots uit te voeren, waarin verschillende beloningsvormen worden getest en geëvalueerd op hun effect en haalbaarheid.
Beslispunt	
5	Het college de gemeenteraad jaarlijks te laten informeren over de uitvoering van dit initiatiefvoorstel.
Argumenten	
5.1	<u>Het beter betrekken van woningzoekenden is een nieuw en lerend proces.</u> Het structureel verankeren van de stem van woningzoekenden in participatieprocessen is een nieuwe stap binnen de gemeentelijke aanpak. Door hier jaarlijks over te rapporteren, wordt inzichtelijk welke werkwijzen effectief zijn en waar verdere verbeteringen nodig zijn.
5.2	<u>Andere gemeenten en het Rijk ontwikkelen zich hierin ook, wat kansen biedt voor doorontwikkeling.</u> Verschillende gemeenten en het Rijk doen steeds meer ervaring op met het beter betrekken van woningzoekenden. Door te blijven evalueren en voort te bouwen op inzichten uit andere steden en landelijke ontwikkelingen, kan Utrecht de aanpak blijven verbeteren en hierin vooroplopen.
5.3.	<u>Naast technische aanpassingen vraagt dit ook om een cultuuromslag.</u> Een evenwichtigere belangenafweging betekent dat zowel het geluid van huidige als toekomstige bewoners goed wordt meegenomen. Dit vraagt om een proactieve houding van de gemeente en ontwikkelaars om juist de ongehoorde stemmen op te zoeken en een plek te geven in het proces. Zo'n cultuuromslag kost tijd en het is belangrijk om hierop te reflecteren.

Financiën

In dit initiatiefvoorstel worden een aantal voorstellen gedaan. Deze vallen onder te verdelen in voorstellen zonder en mét verwachte financiële implicaties.

Voorstellen zonder geschatte financiële implicaties

Het gaat hierbij om de voorstellen die gericht zijn op het toevoegen van de doelgroep woningzoekenden in de 'participatie-opdracht' van de gemeente. Omdat de gemeente reeds als doel heeft in de participatie alle geluiden te laten horen (conform 'Samen Stad Maken') zien we dit initiatiefvoorstel als een verscherping van deze opdracht en geen extra opdracht. Participatie (o.a. in de vorm van het samenwerkingsverslag en plan) is immers al onderdeel van het proces richting nieuwe gebiedsontwikkeling. [Ook de aanbevelingen gericht op het beter benutten van bestaand onderzoek kunnen in dit aangepaste voorstel kostenneutraal plaatsvinden.](#)

Voorstellen met geschatte financiële implicaties

De Utrechtse Woontafel

Deelname aan de Utrechtse Woontafel is op basis van vrijwilligheid. Omdat dit initiatiefvoorstel voorstelt samen te werken met belangenbehartigers en organisaties die een belang kunnen vertegenwoordigen (i.p.v. directe woningzoekenden) is er geen sprake van een benodigde individuele vergoeding voor deelnemers. Wel is er te verwachten dat het opstarten van de woontafel enige capaciteit voor het faciliteren en aanjagen zal kosten. [Het college bevestigt dit in de reactie op dit initiatiefvoorstel waarin zij voorstelt hiertoe een projectleider/kwartiermaker aan te stellen die de opdracht krijgt hier mee aan de slag te gaan. Deze suggestie wordt overgenomen in dit \(aangepaste\) initiatiefvoorstel. Wel wordt voorgesteld de opdracht van deze kwartiermaker compacter te maken dan het college voorstelt \(zie beslispunt 4\). Hiermee moedigt de initiatiefnemer het college aan de voorgestelde kosten \(50.000\) zoveel mogelijk te verminderen en te streven naar een bedrag van maximaal 40.000 voor de inzet van deze projectleider, waarbij dekking, in lijn met het collegeadvies, volgt uit het programma 'Ontwikkelen en Wonen voor Iedereen'. Voor de continuering van de Woontafel wordt voorgesteld de kwartiermaker de opdracht mee te geven de mogelijkheden te laten verkennen van bestaande gemeentelijke subsidieregels \(zoals de subsidieregel 'de Stem van Utrechtse'\).](#)

Het uitvoeren van Utrechts Woonwensenonderzoek

[Als laatste is het te verwachten dat het uitvoeren van een periodiek woonwensenonderzoek onder woningzoekenden \(opstart\)kosten met zich meebrengt. Ook omdat wordt voorgesteld nieuwe data te betrekken \(samenwerking met makelaars en verhuurders\) en bestaande vragenlijsten aan te passen op de doelgroep woningzoekenden. Dit laatste, het toevoegen van vragen aan de bewonersenquête, kan kostenneutraal plaatsvinden binnen de uitvoering van de afdeling onderzoek. De kosten voor het betrekken van nieuwe organisaties en het doorvoeren van andere wijzingen wordt eenmalig geschat op circa 10.000 euro. Voorgesteld wordt de mogelijkheden af te stemmen met de afdeling onderzoek en te dekken uit het programma 'Wonen'.](#)

Vervolg

Na vaststelling van dit initiatiefvoorstel ligt verdere uitvoering en communicatie bij het college. Wel wordt, gezien de urgentie van het thema, gevraagd al in 2025 de voorgestelde adviezen door te voeren, met speciale aandacht voor het opzetten van de Utrechtse Woontafel en het snel doorvoeren van de concreet benodigde beleidsaanpassingen en acties zoals genoemd in beslispunt 3 en 4 van dit voorstel.

Participatie

In het opstellen van dit initiatiefvoorstel is gesproken met woningzoekenden, belangenorganisaties en corporaties. Hun input is een belangrijke onderlegger van dit voorstel. Daarnaast is er een enquête uitgezet onder studenten en andere woningzoekenden om hen te bevragen op wat hen zou motiveren om in te spreken en mee te denken in participatieprocessen. Ook is er een participatiebijeenkomst georganiseerd op 20 november voor geïnteresseerden organisaties en woningzoekenden. Hier waren o.a. vertegenwoordigers van de Woonbond, het Kansfonds, Utrechtse organisaties op het gebied van (communicatie over) gebiedsontwikkelingen en woningzoekenden zelf. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met corporaties, en een ontwikkelaar. Als laatste zijn andere gemeenten, bezig met soortgelijke initiatieven, geconsulteerd (zoals de gemeente Den Haag en Amsterdam).

Communicatie

Na het aannemen van dit voorstel wordt het college gevraagd zo snel als mogelijk te communiceren over de implicaties van dit voorstel, met daarbij bijzondere aandacht voor het informeren van woningzoekenden.

Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Initiatiefvoorstel 'Geef woningzoekenden een stem' (STVV Juni 2025)
Participatie verslag